

SÖĞÜTLÜ'DE BİR KIRAZ

2022 maaşları. En çok ödenen türüyle namıdiğer yaşlılık maaşları. Çoğumuzun ödemekten imtina ettiği, ayın en sıkıntılı geçtiği dönemi kapsayan, ödenmesi en zor maaşlar. Yaşlı insanlarla uğraşması zordur. Normal sesle konuşursunuz, “Yavrum biraz bağır kulaklarım az işitiyor.” derler. Biraz yüksek sesle konuşursunuz, “Niye bağıryorsun? Sağır mı var karşında?” diye hayıflanırlar. Adını soyadını yazamayanlar, gözlüğünü, bastonunu unutanlar, herkesin yaşlı olduğu bu dönemde, “Yaşlılara öncelik yok mu? “ diye sinirlenenler, uyuyakalıp sırasını geçirenler, sırası gelip de görmeyenler, daha neler neler... Ama yine de sabrımızla ve özverimizle, güler yüzümüzle ve anlayışımızla, ödediğimiz bu maaşlarla onları yüzlerinde mutlulukla uğurlarız. Toplumla hizmet bilincinin insan sevgisiyle kesiştiği en güzel yerde ağırılarım onları. Kiminin minnettar bakışında huzuru ararım, kiminin gözlerinde Kiraz'ı.

Ömrüm hep gurbette geçti benim. Doğduğum yerde büyümedim, doymak istediğim yerde kalamadım, doduğum yeri de sevemedim. Bir memleketim vardı yaşadığım yerlerden hep uzakta. İşte ben tam orada bir Kiraz'ı sevdim.

Zigana'nın sarp geçidini, kar suyundan buğday aşını, yaylada hayvan otlatmasını Kiraz'dan öğrendim. Gülünce kenarları çimlenen yemyeşil gözleri vardı. Ama o, benim kahverengi gözlerime hayrandı. Bir kavuşmanın ilk sevincinde bir de vedalaşmanın son hüznünde “Mühür gözlüm!” diye seslenirdi bana. Ellerine, ayaklarına kına yakardı. Beyaz tülbentle sararken kınalı elini, söyleyeni ve söyleneni belli olan bir mani uydururdu hemen o anda gözlerime bakarak: “Mühür gözlümü gelin aldılar, dağların ardına koydular, gitme kızım gitme, duvağın yüreğimi dağlar.” Bir yanı tiftik tiftik olurdu yün diderken damın üstünde, bir yanı çalkalanıp dururdu tereyağ yayığının içinde. Sabah ezanından sonra evin her yanında tekne de mayalanmaya bırakılmış hamur kokusu duyulurdu. Odun ateşi harlandıkça çayımız da iyice demini alırdı. O anlatırdı, ben dinlerdim. Kimi zaman gülüşürdük bir Karadeniz türküsünün kemeçe telinde, kimi zaman ağlaşırdık bir kilimin dokuma ipinde. Dedim ya, işte ben tam orada bir Kiraz'ı sevdim.

Kelkit'in Söğütlü Köyü'nde, bir sabah babaannemin evinde buldum kendimi. Üstelik ev çok kalabalıktı. Tanıdık tanımadık bir sürü insan öylece karşımda oturup duruyordu işte. İçlerinden biri ayağının ucuyla en sevdiğim kilimin püskülleriyle oynuyordu. Çok sinirliydim. Ani bir hareketle oturduğum yerden kalkıp mutfağa gittim. Bir elim tel dolapta sofraya sarılı ketelerden birini tutarken diğer elim koca bir tenekeye basılmış çökeleği avuçluyordu. Ketenin arasına o kadar çok çökelek koymuştum ki içimdeki derin boşluğu doldurur sanıyordum. İçerisi hıncahınc insanla doluydu ama benim babaannem, Söğütlü'nün Kiraz'ı evde yoktu. Bana, mühür gözlüsüne haber vermeden en güzel huzurda uyanmak için bu dünyaya gözlerini yummuştu. İkinci ya da üçüncü ısırtıkta bir iki damla yaş aktı elimin üstüne. Sonra bir ısırtık, bir ısırtık daha. Gözyaşlarımı tutamıyordum artık yerinde. Elimdeki kenarından çökelekler dökülen keteyi bir kenara fırlatıp koşarak içeriye daldım. Bir hışımla en sevdiğim kilimi, üzerinde gezinen insanları iteleyerek bir de hala hadsizce püsküllerle oynayan kişinin ayak parmakları arasından çekip aldım. Herkesin şaşkın bakışları arasında omzuma yüklediğim kilimle sokak kapısında belirivermişim bile. Durumu anlayanlar ses etmemişti. Zaten biri ses etse paylamaya hazırdım hemen. Sadece zar zor duyabildiğim birkaç cılız ses geliyordu arkamdan. Kapıdan sofaya çıktığımda aradığım tüm malzemeler kovanın içinde aynı yerinde hazır bir şekilde beni bekliyordu. Omzumda kilimim elimde kovamla koşarak Kelkit Çayı'na vardım. Küçükken babaanneme sürpriz yapmak için bu kilimi alıp çaya inerdim. Biraz arap sabunu, biraz çay suyu,

bir de keçi kılından fırçayla gıdıkladım mı benimkini bir köpürürdü ki sormayın gitsin. Sabun köpükleri, yıkama bahanesiyle çaya inen genç kadınların şen türküleriyle suya karışıp giderdi. Biraz arap sabunu, biraz çay suyu. Bu sefer hiç köpürmemişti. Üstelik şen türkü de yoktu dilimin ucunda; ağıt neydi nasıl yakılırdı o gün öğrendim. Bir taşın üstüne koyduğum kilimi elimde sıkıca tuttuğum ahşap tokmakla dövmeye başladım. Paaat! “Hayalin gönlümde yadigar.” Paaat! “Yeşil gözlümü benden aldılar.” Paaat! “Zigana’dan şimdi nasıl geçeyim?” Paaat! “Yolun sonunda seni görememek var.” Kelkit Çayı artık, uzaklardan duyulan tulumun sesiyle ağıdıma eşlik edercesine gözyaşlarımı özgürlüğüne kavuşturuyordu...

Merzifon’da tek kişilik Bahçelievler Şubesi’nde her zamanki gibi çalışmaktaydım. 2022 maaşlarının ödendiği bir mayıs ayının ilk başlarıydı. Daha sabahtan yoğunluk vardı. Şubenin karşısında oturan Hikmet Bey, üst komşu Saliha Hanım, her geldiğinde “Okumam yazmam yok!” diyen Zeliha Hanım ile eşi Fikri Bey, dişsiz Sultan Hanım, cepsiz Hüseyin Bey, daha kimler kimler... Yaşlı insanlar konuşmayı pek severler. Hiç kimseyi bulamasalar kendi kendilerine konuşurlar. Hele bir de bir araya geldiler mi sesler birbirine karışır, gürültüden kendi dediğinizi duyamaz hale gelirsiniz. Küçük yerlerde çalışmanın bir avantajı, ikili ilişkilerin müşteri-memur ilişkisinden çok, artık birbirlerini tanıyan insanların aile içindeki hiyerarşik ilişkisine dönüşmesidir. Çok gürültü yaptıklarında bir şey dememe gerek kalmazdı. Nazikçe ayağa kalkar şöyle bir bakış atardım salonun ortasına. Evin en küçüğü olmama rağmen beni anlayıp saygıdan susarlardı, ben de işimi yapmaya devam ederdim. Yoğunluk bitmiş, evin büyükleri dağılmış, ben de öğle arama çıkmak üzereydim. Şube kapısı telaşlı bir çiftin tatlı tatlı atışmaları arasında aralandı.

-Bak gördün mü? Senin yüzünden geç kaldık. Bu kızcağız yemeğe çıkacak, kapatacak şimdi. Hızlı yürü dedim sana o kadar.

-Na’payım? Bu dizlerden yürüyemiyorum. Gençlik mi kaldı hanım? Ben de sana erken çıkalım dedim. Hazırlanıp da bir çıkamadın evden.

-Bak şimdi, suçlu yine ben oldum.

Araya girdim hemen:

-Bir şey sorabilir miyim? Mutlu evliliğinizin sırrını neye borçlusunuz?

Önce anlamadılar birbirlerine baktılar. Sonra hep birlikte gülüştük. Onları ilk kez görüyordum. Aynı ayrı maaşlarını ödediğimde öğrendim adlarını; Ulviye Teyze ile Mehmet Amca. Daha ilk tanışmamızda sarıp sarmaladılar beni. Kat karşılığı oturdukları evle birlikte arsalarını almaya çalışan müteahhitten, hayırsız oğullarından, kalpten, tansiyondan, şekerden, diz ağrılarından, yaşlılık maaşıyla nasıl geçinmeye çalıştıklarından dert yandılar. Öyle içten konuşuyorlardı ki hiç bölmeden dinledim anlattıklarını.

-Senin güler yüzüne kurban güzel kızım. Başını ağrıttık kusurumuza bakma. Bu yaşlı teyzenle amcana hakkımı helal et.

Kapıdan uğurlarken onları Kiraz’ı ne kadar özlediğim geldi aklıma. Büyük bir özlemle derinleşen içimdeki boşluk tuhaf bir huzur bulmuştu. Her ay yollarını gözler olmuştum Ulviye Teyze ile Mehmet Amca’nın. Her geldiklerinde beni onlara bağlayan güçlü duygular oluşuyordu içimde. Ve her geldiklerinde ısrarla beni evlerine davet ediyorlardı. “Bir ekmeğimizi ye, suyumuzu iç yavrum. Zamanında bizim yüzümüzden aç kaldın. Bizi şu kapıdan geri çevirmedin ya Allah da seni hiç geri çevirmesin.” diye hayır duaları ediyorlardı. Nazikçe

geçtiştiriyordum davetlerini her seferinde. En son geldiklerinde gitmediğim için bana nasıl gönöl koyduklarını gözyaşlarıyla anlattılar. Ah gönülleri zengin güzel insanlar...

Bazen cebinizde paranız olur yiyecek bir şey bulamazsınız ya da altınızda arabanız olur da gidecek yeriniz olmaz. Sevditiğiniz arkadaşlarınızla keyifli sohbetler edersiniz, dolu dolu kahkahalar atarsınız ama bir şeyler hep eksik kalır içinizde. Kiraz'ın hasretinin içime sığmadığı bir günün öğle arasında Ulviye Teyze İle Mehmet Amca'nın evinde buldum kendimi. Mehmet Amca bahçede, ceviz ağacının altındaki ahşap sedirde oturuyordu. Beni görünce büyük bir sevinçle seslendi Ulviye Teyze'ye. Kapıdan içeri girer girmez kendimi çok tanıdık bir yerde hissettim. Pırıl pırıldı evleri ve mis gibi kokuyordu. Bir yer sofrası kuruldu benim için; kasnağın üzerinde bir sini. Bağdaş kurarken sofraya bezinin altına duvarda asılı bir heybe ile siyah beyaz bir fotoğraf ilişti gözüme. Hemen ayağa fırladım. Kalbim hızla çarpmaya başlamıştı. Bu heybenin aynısı Kiraz'ın yatağının başında asılıydı. Ahmet, Kiraz'ın gönölünü içinini fındıkla doldurduğu ve bizzat kendi elleriyle dokuduğu bu heybeyle çelmişti. Ahmet'i ben hiç tanımadım. Çünkü Kiraz'ı tanıdığımda o çoktan gitmişti. Ama Kiraz'ın koynunda taşıdığı, bana anlattıkça renklenen siyah beyaz bir fotoğrafı vardı Ahmet'in. Ve şimdi duvarda Mehmet Amca'yla omuz omuza vermiş bana bakıyordu. Ayakta öylece dikilmiş, "Nasıl olur?" diyordum kendi kendime: "Nasıl olur?" Mehmet Amca çekip aldı beni kopmaya hazırlanan bir fırtınadan.

-Ahmet, benim askerden arkadaşımıdı. Çok severdik birbirimizi. Bana bu heybeyi dokumuştu hatıra olarak. Kelkitliydi, Kelkitli. Sonra bir daha birbirimizi hiç görmedik.

İzin istedim Mehmet Amca'dan. Bir elime heybeyi bir elime fotoğrafı aldım. Kendimi artık uzakta hissetmiyordum. Ayaklarım Kelkit Çayı'na değiyordu. Ocakta kavru lan helvanın kokusu yanıma kadar sokulmuştu şimdi. Ama ben Kiraz'ın kokusunu alıyordum. Sininin üzeri mütevazı yemeklerle donatılırken içimdeki huzurun bereketi de git gide artıyordu. Sofra bezinin altına tekrar bağdaş kurdum. Ulviye Teyzem ve Mehmet Amcam oturdular sonra. Kelkit Çayı'nın kenarında ben, Ahmet ve Kiraz ilk kez bir aradaydık...